

Toldot – Ya'akov et Essav : Qui étaient-ils réellement ?

Source : Likouté Si'hot volume 20, Seconde Si'ha de Toldot

Rivka s'inquiète pour sa progéniture	1
<p>ותהר רבקה... ויתרצצו הבנים, בקרבה, ותאמר אם-כן, למה זה אנכי; ותלד, לדרש את ה'. ויאמר ה' לה, שני גימם בבטןך... ויגדלו, הנערים, ויהי עשו איש ידע ציד, איש שדה; ויעקב איש תם, ישב אהלים. ויאהב יצחק את-עשו, כי-ציד בפיו; ורבקה, אהבת את-יעקב.</p> <p>Rébecca devint enceinte... Comme les enfants se heurtaient en son sein, elle dit « Si cela est ainsi, à quoi suis-je destinée! » Et elle alla consulter le Seigneur. Le Seigneur lui dit : « Deux nations sont dans ton sein »... Les enfants ayant grandi, Ésaü devint un habile chasseur, un homme des champs, tandis que Jacob, homme intègre, vécut sous la tente. Isaac préférait Ésaü parce qu'il mettait du gibier dans sa bouche; mais Rébecca préférait Jacob. (Toldot 25:21)</p> <p>רש"י - ויתרצצו. רבותנו דרשוהו לשון ריצה פשהימה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרנס לצאת עוברת על פתחי עבודת אלילים עשו מפרנס לצאת. דבר אחר מתרצצים זה עם זה ומריבים בנחלת שני עולמות:</p> <p>Rachi - Se heurtaient : Nos maîtres expliquent que le mot a le sens de « courir ». Quand elle passait devant les « portes de Torah » de Chem et de Evèr, Ya'akov se mettait à courir et « heurtait » pour sortir. Lorsqu'elle passait devant les « portes de l'idolâtrie », Essav « heurtait » pour sortir.</p> <p>Autre explication : Ils se heurtaient l'un l'autre, se disputant l'héritage des deux mondes.</p> <p>Zohar Toldot 138b : Les jeunes ont grandi : Le côté [travail] d'Avraham les a fait grandir. Son mérite les aida, il les éduquait dans les Mitsvot... « Les jeunes ont grandi » - Rabbi Elazar dit : Chacun se sépara (pour aller) vers sa voie, un vers la voie de la Foi et l'autre vers la voie de l'idolâtrie. C'était déjà ainsi dans le ventre de leur mère où chacun allait de son côté... Voilà pourquoi, après leur naissance, chacun se sépara et alla dans le chemin qui lui convenait.</p>	<p>Yaakov et Essav sont déjà différents dans le ventre de leur mère</p> 
Quel impact à ce qui s'est passé dans le fœtus ?	2
<p>גמרא נדה ל, ב: דרש רבי שמלאי, למה הולד דומה במעי אמו?... מלמדן אותו כל התורה כולה וכיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה.</p> <p>Guemara Nidda 30b : Rabbi Simlaï commenta : A quoi ressemble le bébé dans le ventre de sa mère?... On lui enseigne toute la Torah. Dès qu'il vient en contact avec l'atmosphère terrestre, vient un ange qui lui donne un coup sur sa bouche et lui fait oublier toute la Torah.</p> <p>לקוטי שיחות: לימוד כל התורה כולה במעי אמו הוא על-מנת שאחר-כך תהיה לתינוק משיכה לתורה, אע"פ שלאחריו "משכחו כל התורה כולה" שכן מכל מקום מותר לימוד זה במעי אמו רושם בנפשו.</p> <p>Likouté Si'hot : Le but d'étudier toute la Torah dans le ventre de sa mère (bien qu'on la lui fera oublier par la suite), est que l'enfant ait par la suite un attrait pour la Torah. Cette étude laisse une trace en son âme.</p>	<p>Impact positif et négatif de l'expérience du fœtus</p> 
Analysons qui étaient leurs parents	3
<p>תניא לקוטי אמרים פרק כג: אמרו רבותינו ז"ל האבות הן הן המרכבה. שכל אבריהם כולם היו קדושים ומובדלים מענייני עולם הזה ולא נעשו מרכבה רק לרצון העליון לבדו כל ימיהם.</p> <p>Tanya Likouté Amarim ch. 23 : Nos sages disent que les Patriarches forment eux-mêmes le « Char Céleste ». Chacun de leurs membres était saint et détaché de ce monde-ci. Leur seule et unique volonté fut la Volonté Divine – toute leur vie.</p>	<p>Les Patriarches sont entièrement soumis à D.ieu</p> 

<p>Pourquoi devaient-ils être différents ?</p>	<p>4</p>
<p>לקוטי שיחות: "מעשה אבות סימן לבנים", "מעשה אבות" הוא הנתינת-כח לעבודת בני ישראל.</p> <p>Likouté Si'hot : « Les actions des Patriarches sont des signes (indicateurs) pour les enfants », s'explique ainsi : Les actions des Patriarches' donnent la force aux 'enfants' dans leur travail.</p> <p>שמונה פרקים להרמב"ם פרק ו': המושל בנפשו – אף על פי שעושה המעשים הטובים והחשובים – הוא עושה אותם והוא מתאנה אל הפעולות הרעות ונקסף אליהן ויכבש את יצרו... אכל הקסיד – הוא שנמשך בפעולתו אחר מה שתעירהו תאנתו ותכונתו; ויעשה הטובות – והוא מתאנה ונקסף אליהן.</p> <p>Maïmonide Chomoné Prakim ch. 6 : Celui qui se maîtrise accomplit des bonnes actions. Il continue cependant d'être attiré par le mal, mais se retient et domine son penchant. En revanche, le 'Hassid – ses actions correspondent parfaitement à ses aspirations et à son caractère. Il fait le bien et le désire.</p> <p>לקוטי שיחות: מעלת "הכובש את יצרו" היא בכך, ש"גבורה" זו כנגד יצרו מגלה ומבטאת עד כמה חזקה היא התקשרותו אל הקב"ה – שאע"פ שהוא מתאוה לפעולות הרעות, מכל מקום אין בכך כדי להחליש את רצונו לשמוע בקול ה' ולעשות אך טוב.</p> <p>Likouté Si'hot : Celui « qui domine son penchant » détient une qualité particulière : en combattant vigoureusement son penchant, il prouve à quel point son attachement à D.ieu est puissant ! Bien qu'il désire les mauvaises actions, cela ne suffit pas à altérer sa volonté d'écouter la Voix Divine et d'accomplir uniquement le Bien.</p>	<p>Deux types de personnes : « pieux » et « battant »</p>
<p>Quel est le but de chacun de ces types ?</p>	<p>5</p>
<p>"החסיד המעולה", מאחר שעבודתו היא עליה מדרגא לדרגא בקדושה גופא, הרי מורגש בו שהעיקר והתכלית הם שלימות העליה – עולם הבא... משא"כ "הכובש את יצרו" מורגש בו שעיקר המעלה הוא בעבודה בעולם הזה, שבו ישנם מניעות ועיכובים והעלמות והסתרים והוא מתגבר עליהם וכובשם.</p> <p>Le « 'Hassid parfait », puisque son travail consiste à s'élever constamment dans la Sainteté, son but essentiel est d'atteindre la perfection de l'élévation, c'est-à-dire le monde futur... Alors que chez celui 'qui conquiert son penchant', sa qualité s'exprime essentiellement dans son travail dans ce monde-ci, où il y a des obstacles, empêchements qu'il doit combattre et vaincre.</p> <p>"יודע ציד": כדי להשלים את העבודה בעולם במלואה, יש צורך בענין ה"רמאות", כביכול: יש להתלבש ב"לבושי המתברר", להתעסק בעניני העולם (כאכילה ושתייה וכו'), ועלידי עשייתם לשם שמים וכו' היא מבררת את ניצוצי הקדושה המצויים בדברים גשמיים אלו.</p> <p>Esau était un « habile chasseur » : pour agir parfaitement dans le monde, cela nécessite de la « ruse », il faut porter les « vêtements » de celui qu'on cherche à raffiner, il faudra avoir à faire avec des choses de ce monde (comme manger et boire etc.). En les faisant, לשם שמים, pour D.ieu, on raffinera les étincelles divines présentes dans ces éléments matériels.</p>	<p>Deux buts complètement distincts. Le but profond du 'chasseur'.</p>
<p>Enseignement</p>	<p>6</p>
<p>גמרא יבמות קט, ב: כל האומר אין לי אלא תורה – אפילו תורה אין לו!</p> <p>Guemara Yebamot 109b : Celui qui dit : « Je n'ai que [l'étude de] la Torah » - même la Torah il n'a pas !</p> <p>יש להקדים תחילה את עבודת יעקב: צריך האדם להקדיש עצמו ללימוד התורה, ובאופן של "איש תם": ללמוד תורה בתמימות – לא לנסות לעוות ח"ו את הנאמר בתורה כי אם לחפש את האמת שבתורה. וביחד עם זה עליו לדעת, שאסור לו לעמוד במקומו ולהסתפק בכך. לאחר עבודת "יושב אהלים" יש לפעול ב"שדה", כדי "לצוד" ציד מעניני העולם ולעשות ממנו "מטעמים" להקב"ה, אבינו שבשמים.</p> <p>Il faut commencer par le travail de Jacob : s'adonner à l'étude de la Torah, de façon intègre, sans chercher h'i à déformer ce qui est écrit dans la Torah, mais plutôt en cherchant la vérité de la Torah. Cependant, l'homme doit savoir, qu'il ne peut « rester sur place » et se suffire de cela. Après être un « homme des tentes », il faut agir dans le « champ », pour « capturer » les éléments de ce monde ci et en faire des « mets délicieux » pour D.ieu, notre Père dans les cieux.</p>	<p>Prendre exemple de Ya'akov et Essav</p>
<p>Conclusion : Ya'akov et Essav : Initialement, cela correspond à deux façons de servir D.ieu. Ya'akov nous enseigne l'assiduité, Essav nous enseigne de le devoir de 'ruser' pour aller vers l'autre.</p>	